

Pirmadienis, 1945.VII.23 Nr.55

IŠ VISO PASAULIO

- Potsdamo konferencijoje Trumanas, Churchillis ir Stalinas pasitarimus veda toliau. Daug dalykų jau esą aptarta, nemaža dar esą likę. Išrinktos komisijos paruošia darbų programą. Konferencija užtruks dar savaitę laiko. Trys Didieji kasdien tariausi po 3 valandas. Churchillis priėmė Berlyne esančių dalinių parądą. Pro estradą pražygiavo 7. britų šarvuočių divizija kovojusi prie El Alamein ir kt. britų daliniai. Trumanas vakar dalyvavo katalikų ir protestantų pamaldose.
- Vakara ryte JAV kalbėtojas per radiją paskelbė Japonijai ultimatyvią alternatyvą: arba besalyginė kapituliacija dabar, arba kova iki visiško sunaikinimo.
- Vakara TSRS šventė Raudonojo Laivyno dieną. Generalissimus Stalinas išleido į laivyno karus dienos įsakymą. Laivyno vadas adm. Marščenko pareiškė, kad po šio karo TSRS karo laivynas turi būti dar galingesnis ir stipresnis.
- Morawski pasakė per radiją kalbą, kurioje pareiškė, kad artimiausiu laiku Lenkijoje bus paskelbta amnestija, kuri palies daug kalinių. Juo greičiau grįš iš užsienių lenkai, juo greičiau įvyks rinkimai. Bus panaikintas taip pat ir išimties stovis. Lenkija turinti turėti platų priėjimą prie jūros. Naujoji vyriausybė palaikys draugiškus ryšius su TSRS, taip pat su Anglija ir JAV. Visos lenkų karinės pajėgos, nesvarbu kur jos dabar bebūtų, turi paklusti Varšuvos vyriausybės įsakymų.
- Šiandien maršalas Petain iš Mont Rouge pervežtas į teismo rūmus. Jo byla pradedama šiandien. Prieš teisimą jis stovės maršalo uniformoj. Jį teis 3 teisėjai ir 24 prisiekusieji.
- Vakara, sulaukęs 74 metų amžiaus, Paryžiuje pasimirė garsusis prancūzų poetas Paul Valery. Jis buvo Prancūzų Akademijos narys ir Oxfordo universiteto garbės daktaras. Jis, kaip ir Rilke, yra vienas iš tų poetų, kurių garbė ir vertė po jų mirties dar labiau iškyla. Paul Valery laidojamas trečiadienį valstybės lėšomis.
- Prancūzų atstovas, Londone kalbėjęs profsajungų vardu, pasisakė prieš didžiosios nuosavybės suvalstybinimą.
- JAV senate pradedami ginčai dėl Jungtinių Tautų chartos.
- Vakara Londono radijas, komentuodamas padėtį, bandė duoti dabar visam pasauliui rūpimų informacijų apie Potsdamo konferenciją, jos darbų programą ir t.t. Potsdame dabar svarstoma viso pasaulio ateities klausimai. Pirmoj eilės svarstoma Vokietijos valdymo, maitinimo ir pramonės pertvarkymo reikalai. Japonijos galutinio nugalėjimo klausimas; čia esą svarbu išgirsti rusų nuomonę ir sužinoti jų nusistatymus. Toliau eina Europos ekonominio gyvenimo atstatymo reikalai. Europos Rytų ir Pietryčių klausimai: Lenkijos, Čekoslovakijos, Rumunijos, Vengrijos. Rusų-turkų santykiai. Rusai taip pat nori bendradarbiauti Italijos tvarkyme. Jugoslavijos pretenzijos į buv. Italijos ir Austrijos sritis. Baigiant komentarą buvo pažymėta, kad visas pasaulis su didžiausiu įtempimu laukia konferencijos rezultatų.
- Berlyne Churchillui pagerbti įsteigtas "Winston" klubas. Atidaryme pats Churchillis pasakė kalbą, kuriai net ir vokiečių minios reiškė didelį pritaurimą.
- Berlyne vyksta Kontrolinės Komisijos pasitarimai. Svarstomi susisiekimo, pašto ir kt. klausimai. Kontrolinė Komisija taip pat griebsis priemonių užkirsti kelią spekuliacijai.
- Britų daliniai įėjo į Gražą. Rusų daliniai pasitraukia vengrų sienos link. Kitą savaitę britai įžengs į Vieną.
- Čekoslovakija sudarė prekybinę sutartį su Didž. Britanija.

56

- Vakar, pravažiuodamas, Kemptene buvo sustojęs Lietuvos Raud.Kryžiaus pirmininkas Dr. D.Jasaitis. Dr.Jasaitis, tirdamas lietuvių padėtį, aplankė Tübingeną ir kai kurias kitas vietas. Bregenze jis buvo susitikęs su min. Turausku. Kemptene jis kalbėjosi su prof.Kanauka, švietimo vadovu A.Kairiu. Aplankė taip pat ir mūsų redakciją. Dr.Jasaitis po to išvyko į Muncheną.
- Prof.Dr.Damušis vakar grįžo iš Würzburgo.
- Vakar bendrabutyje lankėsi Amerikos lietuvių veikėjas leit.Vaivada. Po kelių dienų jis žada vėl atvykti ir padaryti mums pranešimą apie mūsų padėtį.
- Vakar įvyko tėvų, turinčių mokyklinio amžiaus vaikų, susirinkimas. Aptarta visa eilė svarbių klausimų ir pasiinformuota apie švietimo padėtį. Sudarytas tėvų komitetas iš inž.Pabedinsko, gen.Mieželio, plk.Andriaus, Petrausko ir Petraičio. Kandidatai-Daukus ir Klimas. Numatyta švietimo darbą dar labiau plėsti.
- Šeštadienį Komiteto pirmininkas amerikiečių komendantūroje tarėsi dėl vaikščiojimo suvaržymo. Šis suvaržymas paskelbtas 3. armijos štabo. Komendantas pažadėjo daryti žygių įsakymo sušvelninimui.
- Šeštadienį vakare bendrabutį aplankė UNRRA atstovai. Jie atkreipė dėmesį į tai, kad virtuvės sandėlių patalpos labai ankštos.
- Mūsų bendrabučio gyventojas Montvila Stasys, grįžęs iš Würzburgo, pranešė, kad inž.Bruniaus žiniomis, mūsų tautiečiai, kalinti Stuthofeno koncentracijos stovykloje, artinantis bolševikams, buvo atvaryti prie jūros ir bandyti laivais pervežti kitur, tačiau vežant laivas buvo paskandintas, o kaliniai besigelbėdami sulipo į baidoką, kurį sugavo švedų žvejai. Į Švediją pateko Dr.Starkus, plk.Mačiokas; stud.Žukauskas. Dr.Germantas Švedijoje mirė. Prof.Jurgutis ir prof.kun.Yla likę rusų zonoje.
- Šeštadienį amerikiečių divizijos karininkas lankėsi pas Komiteto pirmininką dėl Čiurlionio ansamblio pargabenimo iš pincūzų zonos.
- Papildomas maistas ligoniams pagal gydytojo receptus iš bendrojo sandėlio nebus išduodamas. Tokie pažymėjimai turi būti pristatomi į vokiečių sveikatos įstaigą /Gesundheitsamt/, kuri išduos specialias korteleles papildomam maistui pirkti vokiečių krautuvėse.
- Vakar paskelbtos kar.valdžios aprobuotos ir Komiteto pirmininko patvirtintos policijos taisyklės. Šiandien įvyko pirmasis tarnybinis policijos pareigūnų susirinkimas, kuriame policijos vadas Petrauskas suteikė atitinkamų tarnybinių instrukcijų.
- Policijos personalas jau parinktas ir šiandien 13 val. pradeda tarnybą. Centriniam bendrabutyje nuovados vāršininku paskirtas Kenstavičius, Illerio bendrabutyje policijos punkto vedėju - Vengenskas. Į garbės policijos tarnybą parinkti buvę Nepr.Lietuvos policistai ar kariai, kurie, supratę reikalą, sutiko įsijungti į šią tarnybą be jokių sąlygų ir reikalavimų. Jie mano, kad bendrabučiuose ir už jų sienų jų tarnyba prisidės prie išsaugojimo lietuvių tautinės garbės. Drauge tikimasi, kad bendrabučių gyventojai laikysis nustatytos tvarkos, nepaaukojant policijai suteiktų teisių.
- Centrinio bendrabučio 41 kambarį visą parą budės vyr.policijos pareigūnas, o jo pagalbininkai - bendrabučio viešose vietose.
- Šios savaitės pradžioje 84 kambarį atidaroma bendrabučio kirpykla. Jau gauta elektrinė kirpimo mašina. Instaliacijos darbai baigiami.
- Rytoj, antradienį, 15 val. 28 kamb. šaukiamas viso pedagoginio personalo susirinkimas.
- Nuo šios savaitės bendrojo sandėlio maisto likutis bus dalijamas tarp visų trijų tautų proporcingai.